

## Verslag concept

### Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur

|                            |   |                                                                      |
|----------------------------|---|----------------------------------------------------------------------|
| Datum                      | : | 30 november 2020                                                     |
| Commissievoorzitter (plv.) | : | mw. S. Doevendans                                                    |
| Commissiegriffier          | : | mw. M. de Zwart                                                      |
| Telefoonnummer/e-mail      | : | <a href="mailto:zwartm@noord-holland.nl">zwartm@noord-holland.nl</a> |

|                  |                        |                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Aanwezig:</b> |                        |                                                                                                                                                                                                                             |
|                  | Commissievoorzitter    | mw. S. Doevendans                                                                                                                                                                                                           |
|                  | Commissiegriffier      | mw. M. de Zwart                                                                                                                                                                                                             |
| 5                | Leden van de commissie | FvD --                                                                                                                                                                                                                      |
|                  |                        | GL dhr. J. Dulfer, dhr. G. Zaal,                                                                                                                                                                                            |
|                  |                        | VVD mw. G. van Geffen, dhr. G. Hartog, mw. M. van Meerten                                                                                                                                                                   |
|                  |                        | D66 dhr. E. Kanik, mw. A. Kapitein                                                                                                                                                                                          |
| 10               |                        | PvdA dhr. J. Carton, dhr. T. Wagelaar                                                                                                                                                                                       |
|                  |                        | PVV mw. I. Bezaan                                                                                                                                                                                                           |
|                  |                        | SP mw. A. de Groot, dhr. W. Hoogervorst                                                                                                                                                                                     |
|                  |                        | CDA dhr. D. Heijnen, mw. C. Kuiper                                                                                                                                                                                          |
|                  |                        | PvdD Ines Kostic, dhr. F. Zoon                                                                                                                                                                                              |
| 15               |                        | 50plus dhr. M. van Dregt                                                                                                                                                                                                    |
|                  |                        | CU dhr. M. Klein                                                                                                                                                                                                            |
|                  | College van GS         | mw. Z. Pels, mw. I. Zaal, hr. Stigter en hr. Van Dijk                                                                                                                                                                       |
| 20               | Afwezige vaste leden:  | dhr. R. Dekker (FvD), mw. J. Vastenhout (FvD), dhr. Dessing (FvD), dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kocken (GL); dhr. Van den Born (PVV); mw. Hoogendoorn (CU); mw. Van Soest (50PLUS/PvdO); dhr. Everduim en Ghazi (Denk) |
| 25               | Notulist               | Money Penny/H. Mutsaerts                                                                                                                                                                                                    |

#### 30 Agenda

1. Opening en mededelingen
  2. Vaststelling van de agenda, verslag van de vorige vergadering, strategische agenda en moties- en toezeggingenlijsten
- 35 2.a. Vooruitblik op de komende vergadering(en) a.d.h.v. strategische agenda

3. Inspreekhalftuur
4. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 40 5. A-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Pels)
  - 5.a. Financiën: Voordracht Legesverordening 2021 en tarieventabel 2021
  - 5.b. Erfgoed en archeologie: Reactie GS op initiatiefvoorstellen SP Steunpunt Monumenten en Archeologie
  - 5.c. Financiën: Voordracht Laatste begrotingswijziging 2020
- 45 6. Rondvraag portefeuille mw. Pels en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
7. 7.1 B-agenda Openbare orde en veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie, Concern Control, juridische zaken, archief, PS- en GS zaken
- 50 7.1.a. Internationale Zaken: Brief GS aan PS inzake Leidraad voor internationale zaken
- 7.1.b. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 7.a. A-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
- 55 7.a.1. Economie: Voordracht Verordening op de vergoeding voor commissies detailhandel 2020
8. B-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
- 8.a. Europa: Startnotitie Europastrategie 2022-2025
- 60 9. Rondvraag portefeuille mw. Zaal en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
10. B-agenda IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Stigter)
- 10.a. Data: Brief GS aan PS inzake voortgangsrapportage Datastrategie
- 65 11. Rondvraag portefeuille dhr. Stigter en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
12. Sluiting
13. C-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk toezicht (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
- 70 13.a. Economie: Brief GS inz. eindrapportage Programma Investeringsgereed Innovatief MKB
- 13.b. Economie: Brief GS aan PS inz. Monitor Werklocaties 2020
- 13.c. Economie/RO: Beslissing hangende beroep over Wob-verzoek vaststellingsovereenkomst Distriport
- 75 14. A-Agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Pels)
- 14.a. Cultuur: Brief GS aan PS inz. Cultuureducatie met Kwaliteit
- 14.b. (Motie 41) Brief GS aan PS inz. Proposities noodfonds sociale infra NHN en MRA
- 14.c. Verbonden Partijen: Brief GS aan PS inz. lange termijn financiering Alliander
- 80 15. C-agenda IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Stigter)

## Pagina 3

- 85 16. C-agenda Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie, Concern Control, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken (EFB onderwerpen portefeuille CdK Van Dijk)
- 90
- 95
- 100
- 105
- 110
- 115 **Agenda**
- 120 1. Opening en mededelingen
- De **voorzitter** opent de digitale commissievergadering om 13.15 uur en heet alle aanwezigen welkom. De vergaderorde wordt toegelicht. Dhr. Dekker en mw. Vastenhouw (FvD) hebben zich afgemeld. Mw. Van Geffen (VVD) wordt hartelijk welkom geheten in de vergadering als nieuw commissielid. Er heeft zich een inspreker aangemeld, directeur mevrouw Roegholt, Museum Het Schip.
- 125 2. Vaststelling van de agenda, verslag van de vorige vergadering, strategische agenda en moties- en toezeggingenlijsten
- De **voorzitter** constateert dat de agenda ongewijzigd wordt vastgesteld, evenals de lijst van moties en toezeggingen, de strategische agenda en het verslag van 26 oktober 2020.

130 Gedeputeerde **Pels** doet in het kader van de lijst van toezeggingen een voorstel. Vanwege de  
onzekerheden in de provinciale financiën door corona, rond de opcenten en het  
135 provinciefonds stelt zij voor om over een halfjaar een technische briefing te organiseren over  
de financiën, mede omdat dan de uitkomst van het overleg in IPO over de inkomsten van de  
provincies bekend zijn. Overigens zijn er geen grote financiële gevolgen voor de inkomsten  
en de opcenten in het kader van corona. Deze toezegging kan als afgedaan worden  
beschouwd.

De **voorzitter** constateert dat de commissie akkoord gaat met een technische briefing in mei  
2021.

140 Gedeputeerde **Pels** refereert aan de toezegging over het nazorgfonds en de rekenrente die  
wordt gehanteerd. Men verwacht in december de parameters definitief te kunnen vaststellen  
en na afronding van het onderzoek eind januari, komt de gedeputeerde hierop terug.

145 De **voorzitter** constateert dat de commissie akkoord gaat met een terugkoppeling in maart  
2021.

Gedeputeerde **Pels** meldt dat de opening van het Huis van Hilde is uitgesteld, omdat nog  
wordt gewerkt aan het vormgeven van de organisatie, samen met de vrijwilligers (vaak uit  
kwetsbare doelgroepen) en het afronden van het inrichten van een zaal over de 17<sup>e</sup> eeuw. Het  
150 Huis van Hilde zal daarom op 15 januari 2021 heropend worden.

#### 2.a. Vooruitblik op de komende vergadering a.d.h.v. strategische agenda

De **voorzitter** meldt dat voor de – fysieke of digitale – commissievergadering van 18 januari  
2021 de volgende punten bij tijdige aanlevering op de agenda staan: voordracht wensen en  
155 bedenkingen subsidies fractiebijdragen (wordt februari), verordening Elektrische publicatie,  
afdoening motie Koloniaal verleden, eerste begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer  
voor zienswijze (wordt februari), uitwerking eerste contouren Sportnotitie,  
voortgangsrapportage Economische agenda inclusief corona (wordt februari),  
halfjaarrapportage, jaarprogramma 2020 tweede tranche De Kop werkt, voortgangsbrief  
160 sponsoring, actieagenda Circulaire economie, communicatieaanpak, agenda bestuurlijke  
vernieuwing en participatie/verdeling bevoegdheden GS en PS.

#### 3. Inspreekhalftuur

Mw. **Roegholt**, directeur Museum het Schip, spreekt in. De centrale vraag is: hoe kan de  
165 provincie het museum helpen om haar voortbestaan te continueren? Uit de hele wereld komen  
er 45.000 bezoekers per jaar naar het museum en er vinden veel rondleidingen en excursies  
plaats in de provincie. Door de betrokkenheid van de gemeente Amsterdam en de forse  
bijdrage van de provincie heeft men in 2015 voor de verbouwing een groot bedrag ontvangen  
van de Getty Foundation uit Amerika. Het museum is de bakermat van en ontsluit de  
170 Amsterdamse School en is een uitvalsbasis naar de hele omgeving. Er is dus sprake van een  
bovenregionaal belang. Met Hilversum is al een intensieve samenwerking tot stand gekomen.  
Gezien de provinciale belangen wordt verzocht om een financiële bijdrage.

Mw. **Van Meerten** (VVD) vraagt of het museum een beroep heeft gedaan op andere fondsen  
175 behalve van gemeente en provincie. Wordt gebruik gemaakt van de NOW-regeling?

Dhr. **Klein** (CU) benadrukt dat de provincie in principe niet structureel bijdraagt aan exploitatietekorten van organisaties. Kan de bijdrage enkel financieel vorm worden gegeven of zijn er andere mogelijkheden?

180

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vraagt wat de provincie kan doen om de problemen althans voor dit jaar, te verlichten.

185

Dhr. **Zaal** (GL) constateert dat de provincie eerder financieel heeft bijgedragen. Een deel van de activiteiten vindt buiten Amsterdam in de provincie plaats. Als het tekort niet kan worden opgelost, ontstaan er dan problemen omdat bijvoorbeeld andere toezeggingen in gevaar komen?

190

Mw. **Roegholt** meldt dat men van NOW, het Kickstart Cultuurfonds, het Mondriaan Fonds en de Vereniging Rembrandt gelden heeft ontvangen. Maar de inkomsten NOW worden verrekend met andere inkomsten, maar die uitkomst is nog niet bekend. Intussen is de organisatie al een beetje aangepast. Het deel van de begroting voor de uitvoering is flexibel en schommelt mee met de behoefte aan bijvoorbeeld studentenbanen. De steun van de provincie zou met name financieel moeten zijn, als een soort tegenprestatie voor onbetaalde activiteiten van het museum in de provincie. De subsidie van Amsterdam is wel toegezegd, maar niet helemaal rondgekomen, maar het exploitatietekort moet opgelost worden. Een oplossing voor dit jaar zou heel welkom zijn, bijvoorbeeld voor het breder inzetten van rondleidingen en excursies.

195

4. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

200

Er zijn geen vragen.

5. A-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Pels)

205

5.a. Financiën: Voordracht Legesverordening 2021 en tarieventabel 2021

Dhr. **Heijnen** (CDA) constateert dat de kosten van een aantal onderdelen fors verhoogd worden. Gebeurt dit vanwege het streven naar kostendekkendheid of zijn er andere redenen? Is overwogen om de kosten meer geleidelijk te laten stijgen dan in een keer bijvoorbeeld met 500%?

210

Mw. **Bezaan** (PVV) sluit zich aan bij het CDA. Wat is de oorzaak van de extreme stijgingen?

Mw. **Kapitein** (D66) vindt het een hamerstuk, want de kostendekkendheid van leges wordt ondersteund. Bij een aantal vergunningen leidt dit zelfs tot verlaging van leges. Het voorstel van GS voor het mogelijk heffen van leges voor milieuvergunningen in 2021 wordt afgewacht.

215

Dhr. **Klein** (CU) ondersteunt de kostendekkendheid van leges. Zijn de kosten voor het wadlopen afgestemd met andere provincies?

220

Ines **Kostiç** (PvdD) verzoekt GS de mogelijkheden in kaart te brengen om korting te verlenen op zogenaamde groene leges voor projecten die een bijdrage leveren aan maatschappelijke doelen, dierenwelzijn, circulariteit, waterkwaliteit, etc. Graag een voorstel van GS voor een gelijksoortig beleid als de gemeente Enschede hanteert om een impuls te geven aan duurzaamheid.

225

Dhr. **Hartog** (VVD) ondersteunt de kostendekkendheid van leges, want dat biedt ook een sturingsinstrument met het oog op de efficiency van de organisatie. In het eerste kwartaal 2021 wordt besloten of er wel of geen leges worden geheven op milieuvergunningen. Graag een toelichting.

230

Gedeputeerde **Pels** constateert dat de kostendekkendheid leidt tot zowel hogere als lagere leges. Hiermee wordt de efficiency vergroot omdat er meer inzicht ontstaat in de werkzaamheden van derden en omdat het gesprek kan worden aangegaan met de OD over haar activiteiten. Dit verklaart mede de grote stijgingen, met name die onder punt 3 omdat hier flinke gaten moeten worden gedicht. Dit is een eerste stap naar kostendekkendheid, maar de totale verhoging is over een aantal jaren verdeeld. De vergunningen voor het wadlopen zijn afgestemd met Groningen en Friesland (de vergunningverlener). Er vindt momenteel onderzoek plaats naar het heffen van leges voor milieuvergunningen, ook binnen IPO, aangezien er landelijk afstemming moet plaatsvinden om grote interprovinciale verschillen te voorkomen. De resultaten van dit gesprek worden afgewacht. Voor het plaatsen van zonnepanelen worden geen leges gevraagd, dit is een voorbeeld van een korting op groene leges en gericht op het bevorderen van duurzaamheid. De PvdD wordt verzocht om een concreet voorstel voor te leggen, aangezien het verzoek nu erg breed is. Daarna kan het gesprek worden aangegaan.

245

**Ines Kostić** (PvdD) verzoekt GS om de mogelijkheden na te gaan van het toepassen van groene leges op duurzame beleidsterreinen, zoals in het kader van natuurinclusiviteit en klimaat.

250

Gedeputeerde **Pels** meldt dat er een politieke afweging nodig is over de inzet van een specifiek instrument, waarvoor GS wel informatie kunnen aandragen, maar PS nemen hierover een besluit.

**Ines Kostić** (PvdD) zal haar vraag schriftelijk aan GS voorleggen.

255

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS.

#### 5.b. Erfgoed en archeologie: Reactie GS op initiatiefvoorstellen SP Steunpunt Monumenten en Archeologie

260

Dhr. **Hoogervorst** (SP) meldt dat op 20 januari jl. de discussienota Archeologie en Erfgoed in Noord-Holland, Erop of Eronder in de commissie is besproken. De opmerkingen en voorstellen van GS zijn in de voorliggende initiatiefvoorstellen verwerkt, deze zien beide op het Steunpunt Monumenten en Archeologie. In het eerste voorstel wordt voorgesteld om naast gemeenten ook in te zetten op ondersteuning en deskundigheidsbevordering van erfgoedvrijwilligers, analoog aan de reeds in het beleid bestaande groenvrijwilligers. Onder het aanbod van het Steunpunt vallen het loket, cursussen, excursies, netwerkbijeenkomsten en een publicatiereeks. Er is dus veel kennis aanwezig bij het Steunpunt, daarom wordt voorgesteld om de informatie niet alleen met gemeenten maar ook met vrijwilligers te delen, hetgeen uiteindelijk zoals in de andere provincies, kan leiden tot de oprichting van een erfgoedhuis. Het tweede voorstel ziet op een jaarlijkse inventarisatie door het Steunpunt bij de gemeenten om na te gaan of zij over een actueel politiek vastgesteld overzicht archeologie- en erfgoedbeleid beschikken. Hierbij kan het provinciale steunpunt de gemeente assisteren en er ontstaat een mooi overzicht van de aanwezige kennis en informatie.

270

275 Mw. **Kuiper** (CDA) constateert dat het Steunpunt Monumenten en Archeologie steeds meer  
vrijwilligers en erfgoedorganisaties bij de activiteiten betreft. Welke rol zien GS voor het  
Steunpunt bij de actualisatie van het cultuurbeleid? GS kiezen ervoor geen beleidswijziging  
door te voeren in het tussenjaar 2021 en dat is begrijpelijk, maar het Steunpunt richt zich ook  
op historische en archeologische verenigingen met de inzet van veel vrijwilligers die allemaal  
bijdragen aan een belangrijke doelstelling: verbreding van de kennis over het erfgoed. Deze  
280 verenigingen hebben verzocht om ondersteuning en dat verzoek moet serieus genomen  
worden vanwege het grote belang van hun activiteiten voor het ontsluiten van de historie en  
het erfgoed van de provincie. Sluit de reactie van GS op de initiatiefvoorstellen de  
mogelijkheid uit dat bij de actualisatie wordt gekeken naar een mogelijke uitbreiding van de  
doelgroep van het steunpunt?

285

Dhr. **Zaal** (GL) constateert dat GS eigenlijk beide voorstellen afwijst. Graag een toelichting  
door GS op de achtergrond van het wel of niet constateren van knelpunten bij de inzet van  
vrijwilligers. Indien dat inderdaad het geval is, dan kan dit worden betrokken bij de evaluatie  
van het cultuurbeleid in 2021. De jaarlijkse inventarisatie door het Steunpunt lijkt volgens GS  
290 op een soort controle van de gemeenten en dat standpunt wordt gedeeld. Bovendien vindt er  
al een evaluatie door het Rijk plaats.

Mw. **Bezaan** (PVV) is positief over beide voorstellen. GS stellen de geschetste problemen van  
het Steunpunt vrijwilligers erfgoed niet te herkennen en vragen zich af of deze behoefte groot  
295 genoeg is voor aanvullend beleid. Waarop is deze mening gebaseerd en kan het interessant  
zijn om eventuele behoeften in kaart te brengen?

Mw. **Van Meerten** (VVD) sluit zich aan bij de vragen van het CDA en GL. De VVD vindt het te  
vroeg in het proces om zoals door GS voorgesteld, deze weg nu al af te sluiten, want eerst  
300 dient een discussie plaats te vinden over de actualisatie van het beleid. Wat is de reden voor  
GS voor hun negatieve reactie? Zien zij de functie van een erfgoedhuis niet zien zitten of dient  
het Huis van Hilde deze rol niet te vervullen? De reactie van GS op de jaarlijkse inventarisatie  
wordt onderschreven, want het is niet wenselijk om de wettelijke taak te overschrijden en  
controlerend op te treden bij de gemeenten.

305

Dhr. **Kanik** (D66) vindt de timing van deze discussie een beetje lastig, aangezien binnenkort  
een bredere discussie plaatsvindt over de vaststelling van het nieuwe beleid. Nu worden er  
twee thema's uitgelicht maar dat leidt ertoe dat de gevolgen van deze discussie voor andere  
beleidsonderdelen niet meegewogen kunnen worden. D66 heeft een grote voorkeur voor een  
310 beleid van erfgoedlijnen en erfgoedtafels zoals in Zuid-Holland, een beweging die van  
onderop komt. Hij stelt voor deze twee voorstellen van de SP te betrekken in de algemene  
discussie op een later moment. Een inventarisatie onder gemeenten door het Steunpunt wordt  
niet ondersteund en dat past ook niet bij het Steunpunt, want dat is een bemiddelende partij  
tussen provincie en gemeente en beschikt ook niet over juridische middelen om de controle te  
315 ondersteunen c.q. af te dwingen.

Dhr. **Klein** (CU) sluit zich aan bij GS en hun standpunt om nu niet te veel vooruit te lopen op  
de actualisatie van het cultuurbeleid. Graag een reflectie van GS op de inzet van vrijwilligers  
en de behoefte aan ondersteuning. Aan de SP het verzoek om een onderbouwing te geven van  
320 de geconstateerde behoefte.

Gedeputeerde **Pels** verzoekt de SP om de geconstateerde problematiek van de vrijwilligers nader te duiden, zodat bij de actualisatie van het cultuurbeleid kan worden gesproken over de wens om zaken wel of niet extra te stimuleren c.q. te ondersteunen. Het Huis van Hilde werkt met vrijwilligers en is nu bezig om allerlei zaken te organiseren. Gezien het feit dat de organisatie opnieuw wordt opgebouwd, wordt voorgesteld om de inzet van het Huis te betrekken in de bredere discussie.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) heeft geconstateerd dat vrijwilligers grote behoefte hebben aan deskundigheidsbevordering, want nu moeten zij vaak bij de gemeenten te rade gaan en niet iedere gemeente kan hen voorzien van de juiste informatie. Daarom is het goed om het Steunpunt als centrale vraagbaak in te zetten – zij ontvangen nu al veel vragen van vrijwilligers – maar dan dient wel het budget verhoogd te worden met een klein bedrag, met name om de vrijwilligers te faciliteren. De vrijwilligers in het groen worden ook goed gefaciliteerd, daarom wordt voorgesteld de erfgoedvrijwilligers op gelijke wijze te behandelen. Het is niet de bedoeling om het Steunpunt in te zetten voor het controleren van gemeenten, enkel om ervoor te zorgen dat er een goed en gedegen overzicht komt van alle activiteiten van de 47 gemeenten in de provincie op het gebied van archeologie en erfgoed. Ook hiervoor wordt een klein bedrag gevraagd. Het is mogelijk om beide voorstellen mee te nemen bij de algemene bespreking van de actualisatie van het cultuurbeleid, maar dan is de kans groot dat de voorstellen te klein zijn en onvoldoende betrokken of zelfs vergeten worden.

*Tweede termijn*

Mw. **Kuiper** (CDA) constateert dat iedereen het een belangrijk onderwerp vindt, dus de voorstellen zullen beslist niet vergeten worden bij de actualisatie van het beleid.

Dhr. **Zaal** (GL) sluit zich aan bij het CDA. Het is juist beter om beide voorstellen in samenhang te beoordelen bij de actualisatie van het gehele beleid.

Mw. **Van Meerten** (VVD) belooft de SP deze voorstellen niet te vergeten bij de actualisatie van het beleid. De discussie kan dan in de volle breedte gevoerd worden, daar gaat de voorkeur naar uit.

Dhr. **Kanik** (D66) sluit zich aan bij de vorige sprekers.

Dhr. **Klein** (CU) sluit zich aan bij de vorige sprekers.

Gedeputeerde **Pels** zegt toe beide voorstellen bij de algemene discussie over de actualisatie van het cultuurbeleid te betrekken. Zij zegt tevens toe de eventuele meerkosten voor het Steunpunt alsdan in beeld te brengen.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) is blij dat beide voorstellen worden betrokken in de brede discussie over de actualisatie van het cultuurbeleid, daar zal de commissie evenals GS aan gehouden worden. Kan het betekenen dat de taken en de facilitering van het Steunpunt kunnen worden vergroot? Deze vraag zal in de discussie over de actualisatie aan GS voorgelegd worden. Beide voorstellen worden niet doorgeleid naar PS.

370 5.c. Financiën: Voordracht Laatste begrotingswijziging 2020

Dhr. **Heijnen** (CDA) vraagt zich af of het combineren van de reserves OV fonds en OV knooppunten verstandig is, want in het verleden is er juist voor gekozen om beide reserves te scheiden, mede omdat OV knooppunten zowel wonen als bedrijvigheid betreft. Is het verstandig om nu al te besluiten om middelen zoals voor het Zuidasdok, naar volgend jaar over te hevelen? In totaal wordt voor € 17 miljoen voor uitgestelde intenties doorgeschoven naar 2021. Deze afweging kan beter gemaakt worden bij de vaststelling van de jaarrekening.

Dhr. **Carton** (PvdA) stemt in met de voordracht. Bij de jaarrekening is al gesproken over de onderbesteding en ook de coronacrisis heeft invloed op de uitgaven van de provincie. Welke onzekerheden – die doorlopen naar 2021 – zien GS voor dit jaar nog, ook voor de cofinanciering samen met partners?

Dhr. **Dulfer** (GL) gaat akkoord met de voordracht en met de besluiten over de reserves. Door corona ontstaan er dit jaar vertragingen bij de realisatie van projecten, omdat gemeenten en partners in financiële problemen raken of omdat er geen uitvoering kan plaatsvinden. Hierdoor zal een aantal projecten niet doorgaan. Ook bij de vorige jaarrekening is gesproken over onderbesteding en in 2019 ging dat zelfs om € 111 miljoen en dat zal ook in 2020 weer het geval zijn. Herkennen GS dit beeld voor 2020? Is het een idee om de € 111 miljoen deels of geheel in te zetten voor de uitvoering van motie 42?

Dhr. **Hartog** (VVD) vindt het prematuur om nu al aan GS te vragen om de onderbesteding van € 111 miljoen op voorhand in te zetten voor motie 42. Een flink bedrag van ongeveer € 100 miljoen wordt doorgeschoven naar de reserves, maar er wordt op vertrouwd dat deze volgend jaar wel tot besteding komen. Worden de technische vragen nog beantwoord?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vraagt hoe de VVD tot de conclusie komt dat er € 100 miljoen wordt doorgeschoven naar de reserves.

Dhr. **Hartog** (VVD) heeft dit in de stukken gelezen, maar hij wacht het antwoord van GS op deze vraag af. Ondanks alles komt het verwachte verlies bij de tweede begrotingswijziging van € 10 miljoen uit op € 5 miljoen. Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de inkomsten motorrijtuigenbelasting? Aan dividend is € 1 miljoen minder begroot vanwege het advies van de ECB aan de banken om de dividendbetaling in 2020 uit te stellen. Wordt het dividend wanneer dat in 2021 wordt uitgekeerd, alsnog verwerkt in de begroting en hoe wordt dit in de jaarstukken verwerkt? De voordracht wordt ondersteund.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vraagt naar de reden om het fonds OV knooppunten te combineren met het OV fonds. Het is juist beter om deze gescheiden te houden, omdat de doelstellingen van beide fondsen niet helemaal overeenstemmen. De bijdrage uit het Provinciefonds is € 4 miljoen lager dan begroot. Graag een toelichting.

Mw. **Kapitein** (D66) is blij met het begrotingsresultaat, want men had een negatief resultaat verwacht. Bijna € 100 miljoen wordt doorgeschoven naar de reserves en € 110 miljoen is niet besteed. De vele redenen hiervoor zijn bekend, planningsoptimisme, corona en de afhankelijkheid van andere partijen. Goed dat het college de onderbesteding heel kritisch gaat

managen, want de plannen in 2021 zijn terecht heel ambitieus. De voordracht wordt ondersteund.

420 Dhr. **Klein** (CU) ondersteunt de vraag over het combineren van de twee reserves. In deze wijziging is de eerste helft voor de dekking van motie 41 gevonden, met als resultaat € 600.000 netto extra inkomsten, afrekeningsverschillen van € 3,3 miljoen euro en het niet meer reserveren van € 2 miljoen voor breedband. Graag een toelichting op de afrekeningsverschillen. Men is met name bezorgd over het niet meer reserveren van het geld voor breedband, want de uitrol van breedband is in de buitengebieden nog niet volledig  
425 gerealiseerd. Graag een reactie van GS.

Gedeputeerde **Pels** vindt het heel goed dat de onderbesteding gezamenlijk is omarmd als een probleem dat moet worden opgelost. Voor deze laatste begrotingswijziging hebben GS uitgebreid gesproken over de uitgestelde intenties en over de aannemelijkheid of deze  
430 werkelijk tot besteding gaan komen. Dit heeft ertoe geleid dat er strakker op zal worden gestuurd. Daarom worden de projecten die in 2020 niet tot uitvoering komen zoals nu reeds bekend is, doorgezet naar 2021. Er vindt momenteel een analyse plaats van de werkwijze in andere provincies om met onderbesteding om te gaan. Het is inmiddels duidelijk dat gedurende het jaar niet alle plannen gerealiseerd worden en dan worden deze automatisch  
435 doorgeschoven naar het volgende jaar. Dat is een terugkerend patroon en dat leidt continu tot een extra inzet bovenop de bestaande begroting. Aangezien de capaciteit hiervoor ontbreekt, zal bij de eerste begrotingswijziging voortaan goed onderbouwd worden welke plannen worden doorgeschoven naar het volgende jaar en welke plannen daadwerkelijk gerealiseerd worden in het huidige jaar. De middelen die niet tot besteding komen, blijven in de reserves  
440 zitten en deze worden opnieuw opgevoerd bij de eerste begrotingswijziging om de plannen in het komende jaar alsnog te realiseren. Over de haalbaarheid zal een goed gesprek gevoerd worden, ook met PS bij de eerste begrotingswijziging. Het combineren van de fondsen van OV knooppunten en het OV fonds is ingegeven door het streven naar het creëren van één reserve voor één doel want beide fondsen hebben veel met elkaar gemeen. Daarom zijn beide  
445 fondsen ook recent gezamenlijk in één notitie besproken. De onderbesteding naar aanleiding van corona en cofinanciering wordt scherp gemonitord en de resultaten komen terug in de begrotingswijziging. Deze monitoring wordt gecontinueerd, evenals het sturen op de risico's. Wanneer resterende gelden terugvloeien naar de algemene reserve, dan worden deze als algemeen dekkingsmiddel aangemerkt. Bij de eerste begrotingswijziging zal met in een keer  
450 een heel groot bedrag de dekking van motie 42 herstellfonds voorgelegd worden. De technische vragen van de SP zien op de Europastrategie en die worden nog beantwoord. In mei 2021 wordt een technische briefing georganiseerd over de totale inkomsten van de provincie en de ontwikkelingen ten aanzien van het provinciefonds en de opcenten. Zolang het dividend niet is ontvangen, komt het niet terug in de jaarrekening. Of de dividenden in  
455 2021 wel tot uitkering komen, moet worden afgewacht.

Dhr. **Hartog** (VVD) stelt voor de dividenden als vordering op de balans op te nemen, dan kunnen deze als inkomsten in de jaarrekening worden aangemerkt.

460 Gedeputeerde **Pels** meldt dat de bijdrage uit het provinciefonds wordt verlaagd, aangezien er een verrekening plaatsvindt met de door de provincie niet optimaal benutte belastingcapaciteit (lagere opcenten).

465 Dhr. **Hoogervorst** (SP) gaat ervan uit dat GS vooraf op de hoogte zijn gesteld van de verlaagde uitkering uit het provinciefonds.

470 Gedeputeerde **Pels** meldt dat dit vooraf niet altijd duidelijk is, dat geldt ook voor gemeenten die soms in de septembercirculaire verrast worden met een lagere uitkering. Daarnaast hangt het samen met het aantal auto's dat wordt verkocht per jaar. Daarom moet men altijd afwachten hoe het Rijk de opcenten verrekent met het provinciefonds.

475 Gedeputeerde **Zaal** meldt dat in september een update is gegeven over breedband. Toen waren er nog twee onzekerheden, het vervolg van de pilots om kleine gebieden te ontsluiten en de rechtszaken bij de Raad van State. Er is een brief van GS onderweg met de mededeling dat hier nog geen uitsluitsel over kan worden gegeven, dus sinds september is geen nadere update mogelijk. Voorgesteld wordt om hier het gesprek over aan te gaan bij de actualisatie van de economische agenda.

480 Dhr. **Klein** (CU) vraagt zich af of dan het juist is om nu al € 2 miljoen af te boeken op de reservering gezien de vele bestaande onzekerheden.

485 Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat dit hier los van staat, er is voldoende geld beschikbaar voor het afronden van de huidige projecten. Bovendien nemen marktpartijen het steeds verder over.

Dhr. **Klein** (CU) constateert dat er nog steeds witte plekken bestaan in de provincie, mede vanwege vertraging in de activiteiten van marktpartijen.

490 Gedeputeerde **Zaal** meldt dat de afboeking van € 2 miljoen is gebaseerd op de geldige financiële regelgeving. Zij stelt voor om bij de actualisatie van de economische agenda alsdan de stand van zaken, ook ten aanzien van marktpartijen, te bespreken.

De **voorzitter** concludeert dat de voordracht als hamerstuk naar PS wordt doorgeleid.

495 6. Rondvraag portefeuille mw. Pels en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

500 Dhr. **Hoogervorst** (SP) is blij met het overzicht van culturele instellingen die financieel ondersteund worden vanwege corona. Volgens welke criteria is de lijst tot stand gekomen en zijn de criteria uniform toegepast in het overleg met de afzonderlijke gemeenten? Op welke termijn vindt de uitbetaling van het steunbedrag plaats? Is de hoogte van de provinciale bijdrage afhankelijk van de bijdrage van de gemeenten met het oog op de 35/65%-regeling? Waarom ontbreken op de lijst culturele instellingen in Amsterdam?

505 Gedeputeerde **Pels** is samen met alle gemeenten tot deze criteria gekomen en op 30 augustus hebben GS PS per brief geïnformeerd. Amsterdam heeft geen extra middelen ontvangen, omdat zij zelf al een fonds van € 17 miljoen beschikbaar had gesteld voor de door hen gesubsidieerde instellingen. De gelden komen niet ten goede aan niet-gesubsidieerde instellingen. De provincie focust op de regionale brede infrastructuur. De beschikkingen zijn verzonden en de subsidie zal dit jaar voor 100% als voorschot worden uitgekeerd aan de gemeenten, zodat zij het kunnen doorstorten. In overleg hebben de gemeenten zelf ook een bijdrage gedaan. Door OC&W worden zij hiervoor gecompenseerd.

Mw. **Van Meerten** (VVD) refereert aan motie 41. De uitkeringen van het provinciaal noodfonds worden verrekend met de NOW-uitkeringen van het Rijk, aangezien deze subsidie wordt  
515 gezien als inkomsten. Dit leidt tot het rondpompen van overheidsgeld. In overleg met de minister is een uitzondering gemaakt voor de gemeentelijke subsidie in de vorm van huur, die niet wordt verrekend. Instellingen die niet in gemeentelijke panden zijn gehuisvest, komen in de problemen vanwege de hoge vaste lasten en lagere inkomsten. Vandaag wordt in Den Haag gesproken over het mogelijk verruimen van de NOW-regels. Gaat de gedeputeerde de lobby  
520 richting het kabinet uitbreiden? Graag een reactie van GS.

Gedeputeerde **Pels** betreurt deze situatie ook, daarom is er meerdere keren over gesproken met de minister van Cultuur en dat gesprek gaat nog steeds door. De kwijtschelding van gemeentelijke huur wordt niet gezien als subsidie, maar dit geldt niet voor elke instelling,  
525 want niet alle instellingen huren een pand van de gemeente. Alle fracties worden opgeroepen om hun collega's in de Kamer op te roepen tot actie om hier aandacht voor te vragen. Voorgesteld wordt om het overleg met de minister van Cultuur af te wachten. Mochten de resultaten tegenvallen, dan zal hier opnieuw bij de Tweede Kamer en de minister aandacht voor worden gevraagd. Dit is de inzet van alle provincies.

530

7.1 B-agenda Openbare orde en veiligheid, integriteit, Internationale betrekkingen, public affairs, communicatie, concern control, juridische zaken, archief, PS- en GS zaken

7.1.a. Internationale Zaken: Brief GS aan PS inzake Leidraad voor internationale zaken  
535 Dhr. **Dulfer** (GL) constateert dat het belang van het buitenland steeds groter wordt, hoewel dit vooral een economisch belang is. Maar ook veiligheid, mobiliteit, milieu en wetenschap worden steeds belangrijker. Daarom is het goed dat GS een leidraad heeft opgesteld voor het buitenlandbeleid, want de provincie neemt deel aan het comité van de regio's en daar worden echt zaken gedaan. Daarom is het jammer dat de leidraad een beperkte scope heeft, namelijk  
540 de economie en het vestigingsklimaat. Dit is een gemiste kans, vooral vanwege de Green Deal waarin de transitie naar een toekomstbestendig energiebeleid centraal staat en dat geldt ook voor de provincie. Zien de fracties ook meer kansen om op in te zetten met deze leidraad?

Dhr. **Kanik** (D66) meent dat het Europese beleid aan de orde komt bij het Europabeleid,  
545 verderop in de agenda.

Dhr. **Dulfer** (GL) verwijst ook naar dit agendapunt, maar dat ziet met name op het proces en als de leidraad hierbij moet aansluiten, dan ontbreekt er een aantal zaken in de leidraad, zoals een een-op-een vertaling van het Europabeleid. Zien de fracties ook meer kansen om  
550 met deze leidraad breder in te zetten dan enkel op de gebieden die in de leidraad worden vermeld?

Mw. **De Groot** (SP) vindt het een goed idee om een leidraad voor internationale zaken op te stellen, mede om te voorkomen dat gelden onterecht worden besteed aan het bedrijfsleven en  
555 om dubbelingen met andere overheden te voorkomen. Er wordt blijkbaar alleen gefocust op de provincie Shandong, zo blijkt uit de antwoorden op technische vragen van de PvdD. Worden de mensenrechten in de provincie Shandong gerespecteerd en is sprake van enige vorm van een rechtsstaat? Zo niet, dan moeten de internationale betrekkingen met Shandong worden beëindigd.

560

Dhr. **Kanik** (D66) sluit zich aan bij de vraag van de SP over de mensenrechten, want in de leidraad wordt alleen aandacht besteed aan de economische strategie. Eerst moet nagegaan worden of de mensenrechten gerespecteerd worden zowel binnen als buiten Europa, alvorens een vriendschapsverband wordt aangegaan. In het verleden is dat waarschijnlijk niet gebeurd, anders zou er geen vriendschapsverband met een stad in China zijn aangegaan. GS worden opgeroepen om de mensenrechten mee te nemen bij de samenwerkingsverbanden. Deze leidraad focust niet volledig op het algemene buitenlandbeleid, want de Europastrategie gaat met name over de Green Deal en daar zal zeker een verdieping van het beleid uit voortvloeien.

565

570

Ines **Kostiç** (PvdD) sluit zich aan bij GL en gedeeltelijk bij D66. De provincie wil intensiever gaan focussen op duurzaamheid, dierenwelzijn en klimaat maar de leidraad is hier weinig concreet over. Er wordt enkel gefocust op het aantrekken van internationale bedrijven en het bevorderen van het vestigingsklimaat, maar geen enkel woord wordt gewijd aan mensenrechten en dierenwelzijn. De provincie moet duidelijk kiezen voor bedrijven die een toegevoegde waarde leveren aan de leefbaarheid voor mens en dier. Hetzelfde geldt voor handelsbevordering. De leidraad is gebaseerd op het achterhaalde strategische beleidskader economie en het uitvoeringsprogramma, die beide in 2021 worden herzien.

575

580

Mw. **De Groot** (SP) vraagt of de PvdD ook de indruk heeft dat alleen met Shandong zaken wordt gedaan en zo ja, moet dit beleid dan voortgezet worden.

585

Ines **Kostiç** (PvdD) is kritisch over het brede internationale economische beleid dat vooral gericht is op korte termijnbelangen en voorbij gaat aan milieu, klimaat en mensen- en dierenrechten. Het strategische beleidskader economie en het uitvoeringsprogramma dienen door PS te worden herzien, mede naar aanleiding van de ingediende visie van de PvdD over de donuteconomie, waarvoor een initiatiefvoorstel zal worden ingediend. De fracties die tijdens de discussie enthousiast waren over onderdelen van de donuteconomie, zullen zeker benaderd worden.

590

Dhr. **Van Dijk** (CdK) is een beetje verbaasd over deze discussie, want het gaat hier niet over beleid, men probeert met de leidraad enkel ruimte te creëren om breder te denken dan in het verleden. De leidraad is niet gebaseerd op het oude economische beleid dat alleen gericht was op economie en handelsbevordering, want onder het derde bolletje in de leidraad staan ook genoemd internationale samenwerking, innovatie en kennisuitwisseling over verduurzaming en circulaire economie of andere onderwerpen passend in het provinciale beleid.

595

600

Ines **Kostiç** (PvdD) constateert dat de leidraad deels is gebaseerd op oud beleid. Worden er nog steeds geen eisen gesteld op het gebied van milieu, natuur, klimaat, dierenwelzijn en mensenrechten bij het aantrekken van internationale bedrijven?

605

Dhr. **Van Dijk** (CdK) constateert dat er de afgelopen twee jaar geen enkele missie vanuit de provincie heeft plaatsgevonden en zodra dat weer mogelijk is, dan zullen GS aansluiten bij het bestaande provinciaal beleid en wordt er rekening gehouden met de speerpunten. De leidraad is erop gericht om enige structuur aan te brengen om zodra er weer een aanvraag binnenkomt, af te wegen of de reis noodzakelijk en doelmatig is en of het bijdraagt aan de provinciale doelstellingen. Per missiereis kunnen specifieke elementen benadrukt worden.

Ines **Kostiç** (PvdD) interpreteert de leidraad zodanig dat deze niet alleen over reizen gaat, maar ook over het aantrekken van bedrijven. Is daar een bepaald kader voor vastgesteld?  
610 Wordt alleen geïnvesteerd in bedrijven met een toegevoegde waarde voor klimaat en milieu?

Dhr. **Van Dijk** (CdK) antwoordt dat de leidraad niet ziet op het aantrekken van bedrijven. Natuurlijk moeten bedrijven voldoen aan eisen op het gebied van circulaire economie en duurzaamheid en milieu, maar daar gaat de leidraad niet over. Deze ziet op het omgaan met  
615 internationale verzoeken, niet binnen Europa, daarvoor is de Europastrategie opgesteld. Shandong heeft sinds 1995 een zusterstadrelatie met de provincie, maar het laatste bezoek aan Shandong dateert van 2014. Het is dus geen actuele relatie, maar daar gaat de leidraad ook niet over. Over het eventueel verbreken van dergelijke relaties dient op een ander moment nader gesproken te worden. Daar biedt de leidraad geen oplossing voor.

620 Mw. **De Groot** (SP) verzoekt van de CdK een principe-uitspraak over de mensenrechten in China en of die aanleiding kunnen zijn voor het opzeggen van de relatie.

Dhr. **Van Dijk** (CdK) herhaalt dat de leidraad hier niet op ziet. Wanneer de provincie een  
625 aanvraag krijgt van een land waar discutabele zaken spelen, dan kan daar een discussie over gevoerd worden, maar het is onmogelijk om nu een uitspraak te doen over een onderwerp dat geen deel uitmaakt van de discussie. De Europastrategie en de leidraad samen geven een goed beeld van de internationale uitgangspunten van de provincie. Wanneer er aanleiding is voor andere keuzes, dan kan de leidraad daarop aangepast worden. Voorlopig wordt de  
630 leidraad gehanteerd bij voorkomende verzoeken. Amsterdam werkt aan het internationale beleid voor Amsterdam en de MRA en daar zal de provincie ook bij betrokken worden.

Mw. **De Groot** (SP) vraagt of de CdK het ook vreemd vindt dat er een zusterstadrelatie met Shandong bestaat gezien de mensenrechten in China.

635 Dhr. **Van Dijk** (CdK) meldt dat de laatste actie dateert van 2014, het is dus geen actieve relatie. Of men heden ten dage ook zou kiezen voor een zusterstadrelatie met Shandong, is nog maar de vraag.

640 Dhr. **Kanik** (D66) meldt dat Shandong in 2019 bij de provincie op bezoek is geweest en toen zijn de vertegenwoordigers door het college ontvangen. Worden in de leidraad de mensenrechten wel betrokken bij het aangaan van nieuwe relaties?

Dhr. **Van Dijk** (CdK) meldt dat het uitgangspunt het beleid van de provincie is en hij gaat  
645 ervan uit dat geen relaties worden aangegaan met landen of steden waar mensenrechten worden geschonden. Bij het aangaan van relaties met landen of steden, dan zal hier op voorhand goed over nagedacht worden. Het is echter wel denkbaar dat ondanks dat er onwenselijke situaties bestaan in een land, er wel in onderwijs of andere zaken geïnvesteerd wordt, mits het past in het beleid van de provincie. Een van de gedeputeerden heeft in 2019  
650 een kleine delegatie ontvangen maar sinds 2014 is de provincie niet meer in China geweest. Overigens onderhouden alle provincies relaties met China, niet alleen ter bevordering van handel maar ook voor kennisuitwisseling.

Dhr. **Dulfer** (GL) concludeert dat de leidraad wel aansluit op de Europastrategie maar met  
655 name ziet op activiteiten buiten Europa. Alle overige taken van de provincie vallen onder

internationale samenwerking, dus de breedte van de leidraad wordt ondersteund. Hij stelt voor om het derde bolletje explicieter te formuleren.

660 Dhr. **Van Dijk** (CdK) is blij met deze reactie. Hij benadrukt dat het derde bolletje precies de verbreding aangeeft waar GL naar op zoek is.

7.1.b Rondvraag portefeuille dhr. van Dijk en terugkoppeling deelname  
gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

665 Er zijn geen vragen.

7.a. A-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk  
Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)

7.a.1. Economie: Voordracht Verordening op de vergoeding voor commissies  
detailhandel 2020

670 Het **CDA, VVD, SP en D66** zien de voordracht als hamerstuk.

Dhr. **Carton** (PvdA) vraagt op welke wijze de hoogte van het bedrag wordt bepaald.

675 Dhr. **Zoon** (PvdD) vindt het een hamerstuk. De PvdD stelt voor in een ander gremium te spreken over meer openheid over een aantal aspecten van dit onderwerp, want normaliter komen dergelijke voorstellen die toch over belangrijke zaken gedaan zoals de omschakeling van de detailhandel naar een ander ruimtegebruik, niet op de agenda.

680 Gedeputeerde **Zaal** stelt voor op een ander moment te spreken over de onderwerpen die in deze commissie aan de orde gesteld worden. In de verordening is een basisbedrag opgenomen en vervolgens wordt beoordeeld welke kennis vereist is voor een bepaalde functie. Op die basis wordt een redelijke vergoeding berekend.

685 De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk naar PS wordt doorgeleid.

8. B-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk  
Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)

8.a. Europa: Startnotitie Europastrategie 2022-2025

690 Dhr. **Heijnen** (CDA) constateert dat de provincie in Europa een sterke positie heeft verworven mede door de inzet van de CdK als voorzitter van het Huis van de Provincies, waarvoor complimenten. De verbinding tussen stad en platteland is een belangrijk thema voor de nieuwe Europastrategie.

695 Dhr. **Zaal** (GL) meldt dat een notitie als deze al snel gaat over fondsen en subsidies, maar belangrijker is het ontmoeten en samenwerken, collegialiteit, betrokkenheid en samenwerking op Europees niveau, want het doel is om bij te dragen aan de Europese gedachte, daarom wordt verzocht dit aspect specifiek in de tekst op te nemen.

700 Dhr. **Wagelaar** (PvdA) verzoekt de Brexit als expliciet thema op te nemen, met name om de gevolgen van een handelsakkoord met de Britten nader te analyseren en hierop de strategie aan te passen. Verzocht wordt een technische briefing te organiseren over de impact van de Brexit op de belangen van de provincie, zodat dit kan worden meegenomen in de nieuwe strategie.

705 Mw. **Bezaan** (PVV) verwijst naar bladzijde 4 waar wordt gesteld dat het BOB-model gericht is op het verzamelen van waardevolle kennis van burgers en bedrijven voor de nieuwe Europastrategie. Maar hoe wordt omgegaan met kritische reacties, aangezien 70% van de Europese wetgeving door decentrale overheden wordt uitgevoerd? Men stemt in het met proces.

710

Mw. **Van Meerten** (VVD) stemt in met de startnotitie. Een belangrijk thema is de Brexit en de gevolgen voor de ondernemers, daar moet snel helderheid over komen.

715 Mw. **De Groot** (SP) verzoekt haar technische vragen (EU-subsidies, gewogen multiplier, et cetera) alsnog te beantwoorden, vooral in het kader van het BOB-model. Men wil een volledig beeld krijgen van wat de Europastrategie oplevert of gaat opleveren en wat die kost of gaat kosten, daarbij kan meteen het aspect van duurzaamheid betrokken worden alsmede de vraag of wellicht ondemocratische regimens bevoordeeld worden, zoals Hongarije en Polen.

720 Dhr. **Kanik** (D66) is positief over de notitie en stemt ermee in. De Europese Green Deal vormt de basis voor de provinciale Europastrategie.

725 Ines **Kostiç** (PvdD) stelt in antwoord op de vraag over de impact van de activiteiten van de Europastrategie op milieu, klimaat en dierenwelzijn tot nu toe, dat deze zaken niet in beeld worden gebracht. Dat is uiterst kwalijk, vooral omdat is afgesproken om een integrale blik te hanteren. Ook op de vraag over de ambtelijke verkenningen met partners en organisaties en of het gesprek wordt aangegaan met organisaties voor dierenrechten en klimaat, werd ontkennend gereageerd. De PvdD verzoekt om met het oog op de inhoud van de strategie ook in gesprek te gaan met de dierenrechtenorganisaties en niet alleen met de bekende  
730 organisaties zoals LTO. In antwoord op de vraag over het standpunt over het huidige Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid, wordt verwezen naar een maatschappelijk document maar daarin staat dat men zich houdt aan de verordening en dat de ambities zoals vastgelegd door de EU en in de Green Deal, daar niet bijhoren. Zij verzoekt een duidelijke uitspraak van de provincie dat de huidige vorm van GLB niet wordt ondersteund en dat moet  
735 worden overgegaan naar een maximale inzet van subsidies die zorgen voor bevordering van dierenwelzijn, mensenrechten en duurzaamheid.

Gedeputeerde **Zaal** bedankt voor de positieve reacties op het procesvoorstel en het BOB-model dat wordt gehanteerd. De voorgestelde suggesties worden meegenomen bij de verdere  
740 behandeling van de strategie. Brexit is in eerste instantie een Rijksaangelegenheid en ondernemers worden door de provincie voor hun vragen doorverwezen naar RVO. Bij het door het Rijk te verdelen Brexit Adjustment Fund wordt door de provincie benadrukt dat Noord-Holland harder wordt gemaakt dan andere provincies. Voor een toelichting hierop kan een technische briefing gepland worden. Er staat al een aantal technische briefings en  
745 inhoudelijke sessies gepland over investeringsfondsen vanuit Europa en het Rijk en er vindt een bijeenkomst plaats over de Green Deal, daarin kunnen PS hun wensen en aanbevelingen kenbaar maken. De inzet van GS is gericht op het realiseren van maximale duurzaamheid, dus meer eco-regelingen dan inkomenssteun. GLB moet zoveel mogelijk ingezet worden om de agrarische sector te verduurzamen.

750

*Tweede termijn*

Mw. **De Groot** (SP) vraagt hoe wordt omgegaan met de mensenrechten in Polen en Hongarije.

755 De **voorzitter** stelt voor deze vraag te betrekken bij de bespreking van de Europastrategie.

Mw. **De Groot** (SP) gaat hiermee akkoord.

760 De **voorzitter** constateert dat de commissie instemt met een technische briefing over de Green Deal (18 januari a.s. van 11.30 tot 12.30 uur) en over de Brexit (op verzoek van de PvdD breder dan alleen economie). Voor de technische briefing over Brexit wordt nog een datum gepland en indien mogelijk, wordt een werkbezoek aan Brussel georganiseerd, zo mogelijk fysiek maar indien noodzakelijk, digitaal.

765 9. Rondvraag portefeuille mw. Zaal en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Dhr. **Zaal** (GL) verwijst naar agendapunt 13.d van de C-agenda, hoogwaardige digitale verbindingen. Er wordt nu opnieuw uitstel gevraagd voor de behandeling, maar de motie dateert van 2016 en de notitie met de visie en uitvoeringsstrategie van 2018. Wat is de stand  
770 van zaken van de voortgang van de ambitie uit 2018? Door het herhaalde verzoek tot uitstel ontstaat de indruk dat het college worstelt met het onderwerp.

Gedeputeerde **Zaal** stelt voor om eerst de uitspraak van de Raad van State af te wachten evenals de uitkomsten van de pilots in kleine gebieden en de activiteiten van de marktpartijen  
775 en daarna de discussie te voeren bij de actualisatie van de economische agenda begin 2021.

10. B-agenda IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Stigter)

10.a. Data: Brief GS aan PS inzake voortgangsrapportage Datastrategie

780 Mw. **Kuiper** (CDA) is blij met het feit dat het toepassen van verzamelde data tot praktische toepassingen leidt, zoals sensing van bruggen en wegen. Gesteld wordt dat de data zowel beschikbaar als hoogwaardig van kwaliteit moeten zijn, wordt hiermee bedoeld dat de data actueel moeten zijn voordat deze toegepast worden? Kan in de datastrategie aangegeven worden hoe de actualiteit van de verzamelde data permanent wordt gecontroleerd? Wegen de  
785 investeringen in het verzamelen van alle data op tegen de baten die hiermee behaald worden? Hoe draagt de samenwerking met andere provincies hieraan bij?

Dhr. **Zaal** (GL) verzoekt om meer nadruk te leggen op het thema toetreding tot nieuwe innovatieve netwerken, zoals het geval is bij de ontwikkeling van een eigen leergang data  
790 gedreven werken. Voorgesteld wordt om 'samenwerking en allianties' als vierde kader toe te voegen naast de drie bestaande thema's, want het ontbeert de provincie aan voldoende kracht en deskundigheid om alles zelfstandig vorm te geven.

Dhr. **Carton** (PvdA) benadrukt dat voorzichtig moet worden omgegaan met alle verzamelde  
795 data en het openstellen hiervan om fraude te voorkomen. De PvdA zal de actualisering van het beleid toetsen op drie onderdelen: de provincie slaat steeds meer data op maar zijn voor burgers de redenen van de opslag duidelijk? Algoritmen zijn open waarmee kan worden gecontroleerd hoe keuzes tot stand zijn gekomen. Als derde punt is het van belang om de privacy en de gegevens te beschermen.

800

Mw. **Bezaan** (PVV) is van mening dat er bij open databeleid een belangrijke focus moet liggen op ethisch gebruik, privacy en veiligheid. Goed dat het college een aantal ethische principes gaat vaststellen en vertalen in concrete acties, ook belangrijk voor de toepassing van kunstmatige intelligentie. Het college gaat een verkenning uitvoeren om in kaart te brengen hoe kunstmatige intelligentie de grootste toegevoegde waarde heeft voor provinciale doelen. Voorgesteld wordt hierbij te betrekken welke gevaren voor privacy en veiligheid er spelen bij de toepassing van KI.

805

Mw. **Kapitein** (D66) constateert dat een aantal toepassingen meer geschikt zijn voor gemeenten, zoals voor het opsporen van illegaal afval of het gebruik van gifstoffen op landbouwgronden. De provincie kan hierbij ondersteuning bieden, zoals bij de ondermijningsstrategie. Hebben GS hier al aan gedacht? Hoe kijken GS naar de samenwerking met het Data Science Center in Alkmaar? Dit past overigens mooi bij het vierde kader dat GL heeft voorgesteld om toe te voegen. Men kijkt uit naar verdere innovaties.

815

Dhr. **Zoon** (PvdD) constateert dat het belangrijkste aspect van datastrategie de ethische aspecten betreft, dat aspect is altijd van belang bij nieuwe ontwikkelingen. Daarop moet altijd zeker bij nieuwe bewezen systemen, gefocust worden. De open data is van groot belang om te voorkomen dat er black boxes ontstaan waardoor niet gecontroleerd kan worden hoe keuzes tot stand komen. De voortgangsrapportage is vrij hol, er wordt met name verwezen naar andere stukken zoals de interprovinciale gids, en er staan veel aanbevelingen in. Afgewacht wordt hoe alle nieuwe inzichten van de afgelopen jaren worden verwerkt in de nieuwe strategie.

820

Dhr. **Klein** (CU) ondersteunt de verschillende lijnen. Het openbaar maken van open data is één stap, maar het gebruik is een tweede. Hij stelt voor om prijsaanvragen uit te schrijven voor het gebruik van data die de provincie beschikbaar stelt. Naast de ethische aspecten is het belangrijk om de risico's rond de data goed te koppelen aan de principes. Is het in kaart brengen van de risico's onderdeel van het vaststellen van de principes?

830

Gedeputeerde **Stigter** reageert als volgt. Aangezien de uitwerking nog moet plaatsvinden, kan niet op alle vragen antwoord gegeven worden. De controle van open data wordt meegenomen in de uitwerking van de strategie, zodat de data zo actueel en betrouwbaar en bruikbaar mogelijk is. In de weging van het gebruik wordt tevens de kostenbatenanalyse uitgevoerd. Het gaat niet om puur het verzamelen, maar om alle data bijeen te brengen om deze te benutten in de beleidsvorming en dienstverlening. Bij dit soort trajecten gaan de kosten voor de baat uit, dat is onoverkomelijk. Een van de uitgangspunten van de aangepaste geactualiseerde datastrategie is samenwerking met andere partijen en provincies, want het is niet efficiënt om dit als provincie zelfstandig op te pakken. Alle trajecten die nu lopen, kennen een interprovinciaal karakter. De suggestie van GL voor een vierde invalshoek wordt meegenomen door GS, maar de samenwerking met andere partijen speelt al een belangrijke rol in de aangepaste strategie. Ook met Alkmaar is men in gesprek en er wordt financiële steun aangeboden en ook met Amsterdam wordt gesproken over kunstmatige intelligentie. Bij de toepassing van kunstmatige intelligentie speelt de ethiek een grote rol en vormt onderdeel van de uitwerking. De relatie tussen ethiek en open data vormt de kern van de nieuwe datastrategie. Door open, transparant en uitlegbaar de data toe te passen, dient voorkomen te worden dat er te hoge verwachtingen voor de toepasbaarheid bestaan. De strategie dient

835

840

845

doorvertaald te worden naar het eigen handelen, zoals bij het inkoopbeleid en datatoepassing van algoritmen en die vertaling vindt nu plaats. De stand van zaken kan besproken worden bij de aangepaste datastrategie.

11. Rondvraag portefeuille dhr. Stigter en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Dhr. **Hartog** (VVD) refereert aan de lange termijnfinanciering van Alliander, de brief van GS aan PS op de C-agenda, 14.c. De provincie is aandeelhouder, wanneer komen GS met een mededeling over een mogelijke garantstelling of toetreding via nieuw aandelenkapitaal om in de lange termijnfinanciering van Alliander te voorzien?

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat Alliander – maar dat geldt voor alle regionale en nationale netbedrijven – de komende periode extra investeringen verwacht, aangezien het net overbelast is en er nog veel nieuwe behoefte aan energie zal ontstaan. Op dit moment onderzoekt Alliander de omvang van de benodigde investeringen, evenals de vorm waarin deze kunnen plaatsvinden. De uitkomst wordt begin 2021 verwacht. GS bereiden zich ook al voor op het inventariseren van mogelijke oplossingen zoals het uitgeven van extra aandelen of achtergestelde leningen. Zodra Alliander een concreet verzoek voorlegt, zullen GS hier formeel een standpunt over innemen.

12. Sluiting

De **voorzitter** dankt de aanwezigen voor hun bijdragen en sluit de vergadering om 16.50 uur.